

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egyes évre 10 ft — kr.
Félévre " " 50 "
Negyedévre " " " "
Egy óra " " " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: BARTHA MÓR.

Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Hat hónapban petit sorért 6 kr. Nagyobb terjedelmű, többoldali hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön bejelölésért 20 kr.

Az iskolázás.

IV. Az akadémiák.

Ifjaink, az érettségi bizonyítványunk kezükben, fellépnek a készütségük betetőzésére hivatott legfelsőbb iskolákba szabadon választva a tanszakot, amely hajlamaiknak, b. csvágyuknak, vagy leendő életfoglalkozásuknak megfelel: lesznek a tudományegyetem — universitas litterarum — polgárai, ha tudós címet is akarnak nyerni, vagy tudóságot követelő kath. papi, tanári, jogi, orvosi életpályára akarnak jutni; vagy a műegyetemi — polytechnikum, — ha gyakorlati szaki meretek birtokában, mérnöki, építészeti, vegyészeti stb. téren óhajtanak érvényesülni; vagy, ha szerényebb igényeket a vidéki főiskolák is kielégíthetnek: belépnek a királyi és felekezeti jogakadémiákba, theologiai intézetekbe stb.

A tudomány- és műegyetemokről, amelyeket az állam tart fenn nagy költséggel s dus szereléssel lát el — nem szólunk; még a királyi jogakadémiákat se nagyon érintjük. Ezek is teljesíthetik állampártfogás mellett, minden aggályoskodás nélkül — hivatásukat. — S miért foglalkoznánk a kath. püspöki szemináriumokkal, amelyek, a főpapság kezén levő államvagyon segélyével, anyagilag oly karban vannak, hogy a szükségét, — ezt a paizsos férfiut, hiréből sem ismerik. Fordítsuk mi figyelmünket kizárólag a protestáns — felekezeti — akadémiákra, mert ezek közelebb állnak hozzánk, mint amelyek a protestánsok filléreiből felnövekvő nagy áldozat-összeggel tartatnak fenn . . . az államkormánytól csak, tulfeszített követeléseket, sokszor zaklatásokat, legtöbbször pedig félreismertetést . . . ama nagy állampártfogásban részesülő hasonintézetek részéről meg, még sértő lenézést is tapasztalnak. Es ha még a prot. akadémiák szakiskolák közt is, e város kebelében, a kollégiumit részesítők különösebb figyelmünkben, csak azt tennők, amit indokolható közvetlen érdekeltségünk ösztönzésének átérzéséből, mindenki könnyen kimagyarázhat.

a) A jogakadémiák.

Hajdan az akadémia-elnevezés azokat a fő tudomány-intézeteket jelentette, amiket ma Magyarországon «Egyetem» név alatt értünk. Az egyetem most összesíti, összesítnie kell magában a felsőbb tudomány-szakokat . . . ez adja meg neki az «Egyetem»-név jogszerűségét. Az Akadémiák azokból csak egyes szakokkal bírnak; de mint ilyenek, a tudori

— doktori — fokozat adományozásán kívül, egyes szak-életpályára szintén ugy megadják a képesítést, például a jogi és theologiai tudományokból mint az Egyetem; minélfogva kötelességük ugyanaz . . . a rang és további jogosultság nagyon különböző.

Az államkormány a jogakadémiák jelentőségét sokáig félreismerte, amidőn ezeket inkább alászállítani mintsem emelni törekedett. A jogtudományi képesítést az egyetemeken centralizálni igyekezett. Ezzel az egyetemi tanároknak azt az elbizakodottságát, hogy csakis ők tudják és jogosultak is a legmagasb jogtudományi képességet megadni nemcsak nem lohasztotta, hanem még inkább megerősítette.

Az államkormány mostanában — ugylátszik — beismerte a vidéki jogakadémiák iránti mostoha viselkedésének félszégességét, a jogi képesítésnek az egyetemekre — kiválóan a budapestire centralizációjában, — a túltömöttségéből előálló helyzet káros voltát; megemlékezően talán arról, hogy a vidéki jogakadémiák szülték és nevelték hajdan legjelesebb jogi kapacitásainkat s ma is az egyetemek tanári karának kiegészítésére a legjelesebb erőket szolgáltatják: a jogi szakoktatási reform-munkálatban — a kötelező doktoratus megszüntetésével, a minősítés jogában a vidéki jogakadémiákat az egyetemekkel egyenlő színvonalra emelendőnek tervezi.

Kétségenkívül ez egyenlő kötelezetés mellett, egyenlő jogban részesítéssel, nemcsak egy jogbölcseleti és morális elv nyerne kielégítést, hanem a centralizációval együtt járó egyetemi túltengés szűnnék meg. A vidéki jogakadémiák fellendülésével — a jogtudományi egyedáru helyett a köz jogműveltség venne terjedést — kizárólagos helyett, általánosabb kincs-csé téletnek. És ez az eredmény, amikor kulturális szempontból sem kicsinyelhető — a vidéki városok emelkedése tekintetében, amelyre nézve a virágzó iskolák nagy hatása el van ismerve, — határozottan döntő értékű.

Azon nem csudálkozhatunk, hogy a budapesti egyetem jogi kara a hozzá véleményadás végett kiadott reformtervezetről nemcsak etitőlőleg szól, hanem még a közoktatási miniszterrel is oly magas tónból beszél, mintha ez nemis tudna a dologhoz. Ez a túldédelgető bánásból kifejtett elbizakodottságnak morális következménye. De, hogy a vidéki, különösen pedig a felekezeti jogakadémiáktól sértőleg megis tagadja a képességet a képesítéshez s ezeket még felekezetiiséggel is megvádolja és kizárólag maga részére követeli a jogi szak-

oktatásra való képességet és képesítési jogot, az már az elbizakodottság gyógyíthatlan vaksága, amelynek ellentmond a közismeret. Mert amíg a felekezeti jogakadémiák felekezeti jellegének ápolása — ha úgy volna miként hazudják — jogosult lenne azért, mert a felekezetek nagy áldozattal önmagok tartják fenn főiskoláikat: addig a budapesti egyetem, mindenkor kitörő római katolikus elfogultsága, amelyet el nem tagadhat, pedig nem szabad volna ilyennek lennie, a legnagyobb mérvben jogosulatlan, mert országos, tehát protestáns, zsidó stb. pénzen is tartatik fenn.

A képesítésnek az előadások hallgatásából következethető mérvéről pedig talán nemis való szólnunk akkor, mikor tudjuk, hogy a budapesti egyetem jogi szakára beiratkozik a jogász ifju, nem azért, hogy hallgassa az előadásokat, hanem azért, hogy egész éven át ott-hon töltse el az időt, megtakarítsa a tanulás költségeit, vagy éppen jövedelmező keresetét folytasson sat. míg ellenben a vidéki, különösen prot. felekezeti jogakadémiák tanáraiszemélyesen ismerik hallgatóikat és nemcsak előadnak, hanem növendékeik tényleg hallgatók, kollokválnak és alapvizsgáznak, mert enélkül az akadémia polgárai nem lehetnek sat. Ez a közvetlenül ismerés talán még erkölcsi tekintetben is előnyösebb, mint a budapesti tanárok és hallgatók közti laza viszony, amely sokszor alig halad túl a vizsga díjjak közvetlen fizetése és felvételével járó ritka személyes találkozásokon.

Bizonyára, a jogi szakoktatás decentralizációja magáért az oktatásért, — a minősítés jogának megosztása pedig a kötelességteljesítés ugyanazonságaért, erkölcsi elismeréssel is járván, emeli a vidéki jogakadémiák munkálkodási buzgalmát és tekintélyét. S mindez a célra nézve kívánatos.

Mi büszkeséggel tekinthetünk a prot jogakadémiákra, különösen itt Debreczenben az e. v. ref. kollégium jogi fakultására mindazért, hogy tanárai nemcsak olvassák, de magyarázva adják elő illető tantárgyaikat, azért is, hogy személyesen ismerik hallgatóiknak órajárási készségét és készütségét, tehát képesítését kinek-kinek megfelelőleg jelezhetik. Az elismerés e jogakadémia iránt aztán méltán általános, amit mutat az is, hogy az akadémiák közt a hallgatók számát tekintve első helyen áll.

A jogakadémia polgáraihoz a kezdetét vevő iskolai évre azon kevés szóból álló, de nagy fontosságú intelmünk van: becsüljék meg szerencsájüket, a mely a tanárokkal közvetlen ismeretsé-

gükből foly. Mint szakéletpályára törekvők a legmélyebb köteletségérzettől áthatva mozdítsák elő saját érdeküket is az által, hogy az előadásokat figyelmen kívül hagyva, kollokviumaikat és vizsgáikat az ezekre kitűzött időben halogatás nélkül tegyék le — képességüket összorgalommal is mozdítsák elő. Társadalmi alkalmazkodásukban kifogásolhatóság felébe emelkedjenek, ami társaságukat a mivel osztályok részéről ne csak elfogadhatóvá, hanem keresetté tegye. Várakozással vannak irántuk, nemcsak a család, hanem az emberiség, a haza és az egyház is. Legyenek mindeneknek öröme és ékessége!

— a — r.

Debreczen szeptember 12.

Szell Kálmán Bécsben. S z é l l Kálmán miniszterelnök tegnap délután fel 3 órakor hosszabb kihallgatáson volt a felségénél. A kihallgatás után a miniszterelnök G ó - l u c h o w s k i gróf külügyminiszterrel és Kállay közös pénzügyminiszterrel tanácskozott. A miniszterelnök valószínűleg délután utazik vissza Budapestre.

A trónörökös a hadgyakorlatokon. Laczházáról tudósítanak bennünket tegnapról: Ma, a 4. hadtest zrínyi hadgyakorlatainak második napján, az északi fél, egy hadosztály és egy honvédszázados, Dömsödtől északra állott föl. A déli fél, a mely egy ezred híján két hadosztályból állott, megtámadta, visszahozta és üldözöbe vette az északi félt. F e r e n c z F e r d i n á n d főherceg Peregtől délre megjelölte a határ vonalat, azután Laczházára ment, a hol a gyakorlatok vezetőség elhelyezkedett.

Az Erzsébet királyné emlékünnepe. az országban megtartása az általános kegyelet bizonyítéka. Megtartották ezt Verseczen is, ahol azonban az Erzsébet szobor leleplezésénél bizonyos megütközést keltő tény is merült fel, amit tudósítónk így ad elő:

Erzsébet királyné halálának évfordulója alkalmából vasárnap a szerb püspöki templomban, hétfőn pedig az összes többi templomban gyászsztentiszteletet tartottak, melyeken megjelentek az összes hatóságok, testületek, és egye-ületek. A középületeken

fekete lobogók lengettek. A róm. kath. templomban Lászlóffy apát celebrálta a gyászmisét. Onnan a nagyközönség a parkba vonult, hogy részt vegyen Erzsébet királyné szobrának leleplezésén. Az ünnepélyen a dalárda elénekelte a himnust, majd Müller gyógyszerész intézett a közönséghez német nyelvű beszédet, melyben megemlítette, hogy a szobor költségeit a parkegyesülettel kezeelve a verseczi nők gyűjtötték. A beszéd végén lehullott a lepel a szoborról. Ezután Weyfert főjegyző helyettes polgármester mondott beszédet magyarul, melyben megköszönte a parkegyesületnek és a nőknek a szobor — s a város nevében átvette. Végül a dalárda elénekelte a Szózatot. A csinos alapzatot nyugvó ércmellszobor, amely Tilgner szobrász műtárgya után egyik magyarországi öntőműhelyben készült, a feledhetetlen királynét magyar ruhában ábrázolja. A kegyeletlen ünnepély hatását megrontotta az a körülmény, hogy a szobron csupán német fölírás van: »Eisabeth Königin von Ungarn.« Ez a körülmény nagy visszatetszést keltett a közönség, a hazafias nők és még a parkegyesület tagjainak körében is, sőt maguk a magyar érzelmű német ajkú polgárok is zúgolódtak miatta, a kik pár év előtt a honvédeknek állították fel, tiszta magyar feliratokkal. A tapintatlanságot és hazafiasnak nem nevezhető tettet a park egy-let vezetői követték el. A »Parkvereint« pedig a város évenként 1600 forinttal segíeli. A közönség meg van győződve, hogy ennek a sajnos dolognak folytatása lesz és a polgárság ki fogja köszörülni a csorbát.

Képviselői beszámoló beszéd

H o r á n s z k y Nándor Vasárnap — szept. 10. — tartotta meg beszámoló beszédét Szepsin — Abauj-Torna megye, — nagy közönség előtt, a városháza nagytermében.

Nem iktatjuk ide az ismeretes szónok nagyszabású beszédét. Hiszen közönséges színvonalon álló beszédet nem is várhatunk egy olyan férfitől, aki a kormánypárttal megtörtént fuzió előtt, egy országos pártnak vezére és hatalmas ellenzéki debattőr volt s ezt a tehetséget magával vitte a jobboldalra és most ott nem kevesebb, mint miniszteri aspiráns.

Azt is következetesnek tartjuk, hogy mint ilyen, szakított ellenzéki múltjával s most azt az ígét hirdeti, amelyet ellenzéki oldalon elkarhóztatott. Tempora mutantur . . . és az emberek s elvek is!

De hogy a Hentzi-ügyben való beszéde

is oly változást tanúsít, amely nemzeti elveit is jobbra-át fordulásban mutatja be — az mégis megdöbbentő; s a kormánypártiságnak oly alakító erejét mutatja be, amely a nemzeti jogos álláspontból is képes kivetkezni. Beszédének ezt tárgyazó részét ide iktatjuk:

»Hogy annak idején a Hentzi-ügynek megnyugtatóbb megoldását is meglehetett volna találni, az kétség nem szenved és ezt bizony magam is melegen óhaj ottam volna, de azt azután, bárki mondja is, el nem hiszem, hogy a korona megtörtént elhatározása után és a dolog azon stádiumában, melyben azt a jelenlegi miniszterelnök átvette, akadjon komoly és számottevő politikus, a ki azt a tanácsot adja, hogy most pedig azt a szobrot hurcoljuk ismét tovább. Megengedem, hogy a régi rendszer hívei a miniszterelnök annak egy ilyen lépését szívesen látták, sőt talán kezdetben meg is tapsolták volna, miután azonban az a tény, hogy a szobor eddigi helyéről elmozdította ott, és a hivatalos kijelentés szerint mostani helyén mint siremlék (?) helyzetetett el, a dolog politikai részét szalváltta, (?) miután tovább maga az elhelyezés minden politikai vonatkozás mellőzésével és L o b k o v i t z herceg hadtestparancsnok ur (meg Kriehammer Mattyasovszki honvéd őrnagy birt Szerk.) kiválóan tapintatos és figyelmes nyilatkozata kíséretében hajtatott végre és pusztán katonai méltatás volt: azt tartom, hogy a miniszterelnök ur sem az állami, sem a politikai, sem pedig a nemzeti szempontok ellen nem cselekedett, midőn a bevezetett tényeket minden áron fel nem kavarva és a végrehajtás elé akadályokat nem gördített. (?) Vannak dolgok t. választópolgárok! melyek a multak szerencsétlenségeiből szállottak reánk és mert szerfölött kényes szempontokat érintenek, csak fokozatosan és kölcsönös méltányosság szem előtt tartásával szüntethetők meg.

Ezt hozza magával a korona és nemzet közötti szinte kibékülés szelleme, (?) melyet a nemzet alkotmányunk helyreállításának küzdelmeiben ismételt hangszózott, valamint csakis így szellemben járhat el minden kormány, mely az ország sorsát súlyos felelősség mellett vezeti. Ezen keretben megvolt a Hentzi-ügynek az a része is, mely a kormányelnök ur számlájára írható.

Rosz néven vészik a miniszterelnök urtól azt is, hogy az augusztus 16-iki katonai ténykedéshez a honvédség is kivezé-

Mese a szomoru emberről.

— A Debreczen tárczája. —

Irta: Szabó Sándor.

Sápadt arca volt és fekete szeme. A fekete szeme tele volt szomorúsággal. Azzal a névtelen, feneketlen szomorúsággal, mely meg van, ott van a szemben, ott van a szíven, annak is a fenekén, a nélkül, hogy fájdalom vagy bánat előzte volna meg. Ez a szomorúság nem lett, nem okozta semmi, csak meg van.

Meg van már akkor, mikor az ember először pillantja meg a nap világát. Már akkor is ott tükröződik a komoly, fekete szemében az a névtelen, feneketlen szomorúság.

Néha felvidul a szomoru ember is. Sőt kacag is. Csengő, édes hangon. De ebben a kacagásban is megrezdül a szomorúság hurja és a szeme akkor is szomoru és a lelke is szomoru.

A szomoru ember mindig szomoru.

Az ablak előtt, a zongorához támaszkodva áll a férfi és a leány. Az alkony pirja megvilágítja alakjukat, a mint egymás kezét fogva, kinéznek az ablakon.

Szót sem szól egyikük sem. Minek is? Hiszen beszél a lelkük és a lelkek szavak nélkül is megértik egymást.

Meg aztán ott a kezük. A mint a ke-

mény, puha kacsóhoz ér, tüzes lángsugár fut rajta keresztül, véges-végig az ujjakon, a karokon, fel a szívig és onnan szét az erekbe, le a lábujjak hegyéig. Tud-e a nyelv ennyit mondani?

Egyszer mégis csak megszólal a férfi:

— Szeretsz-e? Fogsz-e szeretni mindig?

Es halkan, suttogva, szemét kéjesen lehunyva válaszol a leányka:

— Megint kérdezed?

Jobb karját a leány izzó dereka köré fonja a férfi és lázasan, szinte rekedten suttog az ajka:

— És ha százszor mondom is, újra kédem. Ujra meg újra. Hiszen tudod, hogy félek. Tudod, mitől félek. Szavad megnyugt egy percre, kezéd szorítása meggyőz egy pillanatra, de ha nem tartom kezembe a kezédet, félek, félek attól az ismeretlentől.

— De hiszen az nincs! — felel a leány esdeklő hangon.

— Nincs, nincs! De itt van a képzeletben és minden pillanatban testet ölthet és szóru-szórua beteljesül az a szomorúságos történet, amely itt bennem él, itt benn, a szívem fenekén.

Odakünn letűnt az alkony pirja is, a piszkos felhőrongyok között egymásután bukkantak fel az első csillagok. És azt a két alakot teljesen elborította, magába ölelte a sötétség.

Ott ülnek a zongora mellett és szóltanul bámulnak maguk elé. Elakadt a szavuk. Mit

mondjanak még egymásnak, mikor a lelkek elhallgatnak és a kezek többé nem beszélnek?

Azután mégis csak megszólalt a férfi. Földre szögezte azt a szomorúságos tekintetét. Ugy beszélt, halkan, vontatottan és akadozva.

— Most fog megtörténni. Érzem. Itt benn, a szívem fenekén érzem, hogy a szomoru történet teljesséni kezd.

Semmi válasz. A leány önfeledten ül ott és tekintete a zongora billentyűire mered.

A férfi ajkán is megakad a szó. Nagysokára folytatja:

— Az az ember . . . ugy-e . . . a ki tegnap itt volt . . . ugy-e . . .

A leány némán bólint a fejével.

— Megkérde a kezédet . . . Tudom . . . Tudtam . . . — Ilyennek képzeltem őt mindig . . .

Megint elakadt a szava.

— De te nem szereted, ugy-e? Te csak engem szeretsz, ugy-e?

A leány arcán egy könnycsepp gördült le, de hang ajkairól nem jött.

Az a néma könnycsepp pedig egyre gyorsabban pörgött le a halovány arcon és mikor odaért az arc közepére, egyszerre csak nagyot esett és épen a leány kezére gördült, arra a puha, fehér kacsóra, mely ott pihent a zongora billentyűin. Mikor pedig az a forró csöpp odaesett arra a puha, fehér kacsóra, egyszerre megrezdett az egész test, a leány felkapta fejét, a halovány arc elpirult és a szeme megvillant, kigyuladt.

nyeltetett. Én, tisztelt polgártársaim, úgy tudom, hogy törvényeink szerint a honvédség a véderőnek egyik kiegészítő része, (de nemzeti. Szerk.). Már pedig katonai ténykedéseknél, melyekben politikai célzás nincs, a közös hadsereget a honvédségtől elválasztani, vagy a kettőt egymással demonstratív ellentétbe állítani nem szabad, mert ezzel fűszköt dobának bele azon intézményekbe, melyeken közös biztonságunknak együttes erővel való védelme és így a szankció pragmatikában elvállalt kötelezettségünknek becsületes teljesítése nyugszik.

Dreyfus-ügy.

Az ítélet kritikája Franciaországban.

A sajtó a rennesi haditörvényszék ítéletével foglalkozik.

A Figaróban ezt írja egy akadémikus: Senki sem hiszi el, hogy két katonatiszt fölmentett volna egy árulót, ha bűnösége bebizonyult volna. A többi 5 tiszt lelkiismeretének meghasonlását és meggyőződésének bizonytalanságát árulta el, a mivel üdvös szemlélődésre adtak alkalmat.

A Siécle szerint az igazságügyminiszternek kötelessége a hadbírószék ítéletét átvenni a semmitőszékhez. Dreyfus megkegyelmezése az első lépés volna az elítélt ünnepies rehabilitására, ami szent kötelessége a nemzetnek.

A Petite République-ben ezt írja Jaurés: A rennesi ítélet csak megerősítette Dreyfus ártatlansága mellett szóló összes bizonyítékait. A reakció egysége össze van zúzva. Annak a két tisztnek az oppozíciója fölkelte a hadsereg alvó lelkiismeretét.

Az Aurore-ban Clemenceau ír az ítéletről. Az enyhítő körülmények figyelembe vételében engedményt lát a bírak részéről, akik a fegyelmet és lelkiismeret összeegyeztetését keresték.

A Matin azt mondja, hogy az ítélet egyik pártra nézve sem teljes győzelem, de nem is teljes vereség. A nevezett lap reméli, hogy ez a körülmény hozzá fog járulni a közvélemény megnyugtatóhoz.

A Gaulois annak a reménynek ad kifejezést, hogy Dreyfus hívei rezignáltan beletörődnek az ítéletbe. Hallgassanak — mondja a nevezett lap — és mi is felejtjen fogunk. (Mintha az igazság érzését könnyen ellehetne folytatni.)

— Sándor, Sándor, bocsáss meg!

Szinte fuldoklott, mikor ezt mondta, gyorsan, hevesen, lázasan.

— Én csak téged szeretlek. — Most is csak téged szeretlek, de hozzá kell mennem. Elűznek, elkergetnek hazulról.

A kipirult fej szinte élettelenül dült le a puha, fehér kacsóra, amely ott nyugodott a billentyűkön és a zongorából egy fájdalmas, bugó akkord tört ki.

A férfi szeme pedig odatapadt a kipirult arcra és a pihegő, remegő testre. És még szomorubb lett a nézése, még szomorubbban esengett a hangja.

— Tudom, tudtam. Éreztem itt benn a szívem fenekén. Ez a szomorú szív mindent megérez.

A leány lázasan felemelte fejét. Arcáról letűnt a lázas pir, szeméből eltűnt a tűz.

— És mit teszel te, Sándor?

— A férfi felállt és kezét nyújtotta a leánynak:

— A mi itt a szívemben meg van írva. Folytatom a szomorú történetet, a mint itt benn el. Hordozom tovább ezt a szomorúságot...

Azután a kemény barna ujjak eleresztették a puha, fehér kezét, még egyszer találkoztak a két szempár szomorú tekintete és a férfi lehorgasztott fővel elhagyta a szobát...

Az Echo de Paris azt mondja, hogy az ítéletnek örülni kell, mert általa vereséget szenvedett a pénz hatalma, az anarchia és a külföld. (Az antisemitizmus és a francia chauvinizmus szava.)

Az Eclair úgy találja, hogy a revízió híveinek hangja gyűlölködő és azt ajánlja nekik, hogy legyenek ismét hidegvérűek. (De a komoly meggyőződés, ami hidegvért feltételez, a revíziót követeli.)

A Petit Journal azt írja, hogy a revíziós bíróság döntése nem várható egy hónapon belül.

A Figaro reméli, hogy Dreyfus főlebbezésének fogantja lesz.

Franciaországban kívül. Az angol és az amerikai sajtó csodálkozással és rosszasággal fogadja a rennesi haditörvényszék ítéletét. Newyorki táviratok a francia árucikkek és a párisi világiállítás bojkottálását emlegetik. Több városban tüntetések voltak Franciaország ellen.

Tüntetések.

Tegnap — szept. 11 — Triesztben a főkonzulátus előtt nagy Dreyfus-barát tüntetés volt. A konzulátusi épület előtt felbőszült tüntetőmeget erős rendőrcsapat csakhamar szétkergette és több tüntetőt letartóztatott.

Pekiwe milíomos Lembergben, a kinek Galicziában több petróleumforrása van és születésre nézve angol, a Dreyfus ellen hozott ítélet miatt az összes francia nemzetiségű tisztviselőit meg a tegnapi — szept. 10. — napon elbocsátotta.

Rómából jelentik, hogy Panizzardi egy barátja egy hírlapíró előtt úgy nyilatkozott, hogy Panizzardi féltette az olasz hadügyminisztert, hogy ama nyilatkozatokat közzétehesse, amelyek a francia haditörvényszék előtt tett volna, ha a haditörvényszék bekérte volna vatlómását.

Budapesten az Országos Ipari Egyesület végrehajtó-bizottságának tegnapi napou Matlekovits Sándor v. b. t. t. elnöklété alatt tartott ülésen szóba kerültek a legutóbbi franciaországi események s ezekkel kapcsolatosan egy tekintélyes nagyiparos fölvetette azt a kérdést, nem fogják-e ezek a z események hátrányosan befolyásolni a jövő évi párisi kiállításon való részvételüket s a Párisba tervezett testületi kirándulásokat. A bizottság a kérdéssel csak pourparle alakjában foglalkozott, érdemleges határozatra azonban egyelőren nem került a dolog.

Havreban egy forradalmis szocialista csoport tüntetett Dreyfus elítélésé ellen. A rendőrség szétverte a tüntetőket és 15 embert letartóztatott.

Táviratok.

A belgrádi összeesküvők.

Zimony, szept. 11. A mai délelőtti tárgyaláson több tanu azt vallotta, hogy Pasics előttük a pozzarevaci parkban három nappal a merénylet előtt ezt mondta:

— Nemsokára nagy és fontos dolog történik Belgrádban.

Ezt a vallomást hit alatt megerősíti Milosavljevics Gefrem kamenovai tenítő és Stanovics Dobroszlav kamenovai földműves, ellenben Nikodjevics Miloszlav tanu azt vallja, hogy Sztokics községi előljáró terhelő tanuskodásra akarja rábeszélni.

Azután Protics Sztobjan vádlottat, a radikális Odjek tulajdonosát, aki ezelőtt osztályfőnök volt a beügyminiszteriumban és Stanovics Acá vádlottat, a radikálisok belgrádi nyomdájának tulajdonosát hallgatták ki. Mind a ketten tagadják bűnösségüket és kijelentik, hogy Knezevics vádlottat soha sem látták. A szembesítéskor azonban Knezevics azt mondja, hogy mint Miklós fejedelem bizalmasa Cettinyéből Taisics Ranko emigránstól levelet hozott Tauszanovics, Protics Nikolics és Stanovics

számára és ezt a levelet a radikálisok nyomdájában adta nekik át. A radikálisok ott összejeveleteket tartottak s azzal a tervvel foglalkoztak, hogy az Obrenovics dinasztiát megfosztják a tróntól és visszahívják a Karagyorgyevicsokat.

A budapesti tüntetés.

Bécs, szept. 12. A Pol. Corr-nak egy budapesti közleménye a francia konzulátus előtt rendezett tüntetésre a következőket jegyzi meg; A rendőrség minden intézkedést megtett, hogy a konzulátus előtt megakadályozzon minden tüntetést, mely egyrészt mint a vendégszeretet megsértése határozottan elítélendő, másrészt ellentétben áll azokkal a benső érzelmekkel, melyeket egész Magyarország mindig táplált a francia nemzet iránt.

A transzvali háboru előtt.

London, szept. 11. Óriási embertömeg szorong a külügyi hivatal körül, hol a minisztertanács permanens cziában van. Biztos forrásból hírlik, hogy az ultimatum szövege már kész. A honnapi minisztertanács fog az ultimatum elküldésének kérdésében dönteni. A lakosságnak minden rétege a lehető legizgatottabb. A külügyi hivatal előtt az időnkint távozó egyes minisztereket tüntetőleg üdvözli. Abban, hogy a béke megővésétől lesz, senki sem bizik.

Bombay, szept. 12. A 19-ik huszárezred s a 21-ik tabori ágyúüteg szept. 18-án Seunderabadból Délafrikába indul.

London, szept. 12. Tözsdei és politikai körökben a legnagyobb izgatottság uralkodik. A hadügyminiszteriumban éjjel-nappal lázas munka folyik. Lord Wolseley ismételt tanácskozik a tábornokokkal. A magasabb hivatalnokok s a klubok az ellenségeskedések megkezdését küszöbön állónak tartják.

Amszterdam, szept. 11. Pretoriából érkező hírek szerint ott azt hiszik, hogy az ellenségeskedés október elején megkezdődik. A búrok remélik, hogy 60,000 embert állíthatnak sikra.

Jomkippur.

Meglepően nevezetes tünemény, hogy egy olyan nap, mint Jomkippur, a melyet csaknem minden zsidó a bűnbocsánat napjául elismer és abitato lélekkel megünnepel, mégis a maga igazi és egyszerű jelentőségében oly sokak által félreérve és félreismerve lesz. Csaknem úgy látszik, mintha ezen félreismerés épen azon szent félelemből eredne, melylyel mi zsidók, csaknem kivétel nélkül a Jomkippur szent napja iránt viseltetünk. A kinek a szeme elhomályosult, annak nélkülöznie kell a világosságnak azon fényözönét, melynek élvezésére csak a teljesen egészséges szem képes.

De a mint vannak emberek, a kik — mert a nap ragyogó fényét nem bírják el — sötét szemüveget viselnek, úgy vannak a Jomkippur tisztelői közül is igen sokan, a kik kénytelenek e nap fényét mesterségesen elhomályosítani, hogy könnyebben elviselhesék izzó sugarát.

Az égboltozaton ragyogó napról senki sem fogja hinni, hogy tényleg oly megtört fényű, a mint azt a sötét szemüveg mutatja. De a ki évtizedeken át a Jomkippur sötét szemüvegen át szemlélte, végre is azon optikai csalódásba esik, hogy a Jomkippur valódi alakja az, a mi előtte lebeg. Hiszen többnyire nem maguk festették sötétre e szemüvegeket, hanem úgy kapták ezeket örökségül szülőiktől kedves emlékül tanítóiktól és így sejtelmük sincs azon elogultságról és elhomályosodásról, mely a Jomkippur megismeréséhez és megítéléséhez tapad.

Hogy a Jomkippur tévelygéseinkre megbocsátást és engesztelődést hoz, azt mindnyájan tudjuk. De sokan ninosenek tisztában a föltételekkel, melyek alatt Isten e teljes ajándekára számíthatnak.

Azt hiszik, hogy 24 órai böjtölés, sanyargatás és imádkozás egyedül ára a Jomkippur által elérendő bűnbocsánatnak. Ha ez így volna és az engesztelő nap csakugyan megbocsátást hozna 365 napi erkölcstelen és bűnös életért, az egy nap nélkülvölés engesztelő áldozatul szolgálna egy egész évig tartó tivornyanak, a melyet a Jomkippur előestélyén 24 órára megszakitunk, hogy azután tovább folytassuk. Ha ez így volna, akkor az év e legszebb napja sem volna egyéb, mint a bűnbocsánati kereskedés legrosszabb fajtája, egy szabadság level, fektelen és zabolatlan erkölcsi rablásra.

A Jomkippur jelentősége azonban egészen más, csak akkor van az engesztelő erejével felruházva, ha komolyan elhatároztuk magunkat a bűn kerülesere, a vétke és erkölcstelen élet felhagyására; ha az igazság, a könyörületeség, a felebaráti szeretet erényeinek gyakorlását tűztük ki életcélul.

A zsidó vallás nem ismer gyónást, sem oly bűnvallomást, mely más halandó és gyarló emberhez intézve, ennek közvetítése által lenne visszanyerhető az eljátszott isteni kegyelem.

Isten szeretete Izrael népe iránt, éppen abban jut kifejezésre, hogy Istennel való érintkezésében nem szorult közvetítőre.

A jeruzsálemi templom idejében Jomkippur napján a szentélybe belépő főpap első szava ez volt:

Oh Istenem vétke vagyok!

Ezen bűnvallomás Jomkippur apján képezi gyújtó pontját mindazon fohászoknak, melyek reggeltől estig, megindult szívükből remegő ajkainkra tolnak. Hatszor ismétlődik imánkban a bűnvallomás meghatározó szövegisméje.

A Jomkippur belső értékének jellemzése után rátérnek külső képeinek festésére.

A templom borongós homálya elillan a száz meg száz gyertya piros fénye elől. A keleti színekben pompázó frigszekrény-takaró hóféhérségű váltja fel és a keleti ruhába öltözött férfiak serege, mintha a tisztuló lélek szintén levelette volna a szennyet, reményteljes nyugodtsággal rebeget az imákat.

Azután fölzikog a kántor szava: »Koldridé. Bus, siránkozó, remek dallama beleszolgál a szívekbe, kirezdül az ablakokon s az utcai járókelők elfogódva hallgatónak. Odabenn pedig visszazir a vezeklők kórusa »legyen bocsánata Izrael egész közönségének és a más hitűnek, a ki közöttünk él, mert az egész nép vétke megtévedés.«

Az urf nép elegencziával veri mellét, a mint megszagatva felsorolja a heber betűrendbe szedett vétkeket.

A jámborabbjai harisnyára vetkezve, behuny szemmel döngéti mellét, hogy »esteli« vezeklése fölhasson az égbe és oda jusson reggeli fohászra:

»Bocsasd meg a vétkeket.« És később annyi reménységgel, bízommal szól a refrainál: »én már megbocsáték.« Majd utána sir megint a bűnök registere.

És foly, foly az ima tovább egész nap. Egyik-másik düledez az éhségtől és kimerüléstől.

Ólom lábbal mulik a nap, mely vezeklésükre van szánva. A gyertyák fénye újra homályt osztat és újra felsir a záró »Neila« ima.

Mikor a kántor belekap az utolsó »viniuba«, akkor a hívek már a végét szeretnék hallani, nem is ringatják telküket az elnyúló bus dallamon, hanem belezognak az első faktusba s a vezér imádkozást gyorsabb tempóra sarkalják.

Végre leszállott a nap és az éj sötét arányai szállnak le a földre. Az ég boltja arany szögekkel van kiverve, millió csillagszem lemosolyog a földre, ezüstös holdsugar szövdök beléje. Olyan jól esik a templomból kiönlődőknek a friss, fodrozó szellő mint az isten kegyelmének engesztelő lehetete.

Civis.

H I R E K.

* **A »MPIT.« közgyűlése.** A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság 20-án tartandó gyűlése elé nagy várakozással néz egész Deb-

reczen. Nemcsak azért mert kiválóbbnál kiválóbb vendégeket fogadhat falai közé, de azért mert ez a társulat az első magyar irodalmi társulatok egyike. Az elszállásolási bizottság buzgó s fáradságtalan elnöke Oláh Károly működik azon; hogy a fogadás s elszállásolás minden tekintetben kifogástalan legyen. Mint tudva van, 20-án vendége lesz városunknak Hegedűs Sándor miniszter, Szász Károly ref. Zelenk Pál és Gyurátz Ferenc ág. ev. pü-pökök. Össze sereglik azonkívül az ország minden részéből számos egyházi és világi kitűnőség. Ezeknek névsora, valamint azon debreczeni uraké, kik lakást és penz-adományt ajánlottak fel lapunk más helyén olvasható. Kívánatos dolog volna, ha példájokat számosan követnék, hogy lehetővé tétessék emez impozáns erkölcsi testület tagjainak barátságos és magyaros fogadtatása. A kik lakást vagy esetleg pénzt ajánlanak fel, forduljanak Oláh Károly tanácsnokhoz, kiknek hivatalos helyisége a városházán a katonai ügyosztályban van.

* **A rendőrség köréből.** Boczkó Sámuel r. főkapitány szabadsága letelvé, a hét végén elfoglalja állását, melyet távolléte alatt Vég Gyula tb. r. főkapitány töltött be buzgalommal és eredményesen. Csütörtökön kezd meg szabadságát Erdélyi István II. ker. r. fogalmazó. Helyettesíteni valószínűleg Mile Pál r. gyakornok fogja. Ma telt le Szóc és Mihályi r. biztosok szabadsága, kik a mai napon már elfoglalták hivatalukat. Vég Gyula h. r. főkapitány ma több rendőri büntetést meg köteleesség mulasztás miatt kisebb pénzüsszeg fizetésével.

* **A tanítónők javára** érdekes elvi határozatot hozott a minap a közigazgatási bíróság. Kimondta tudniillik, hogy törvényekben a tanítók kifejezésen valahányszor kifejezetten ellenkező intézkedés nem forog föl, a tanítónők, nevelőnők és óvónők is értendők. Erré a méltányos és liberális törvénymagyarázatra egy tanítónőnek az ellen való panasza szolgáltatott alkalmat, hogy rá utadót vetettek ki. A közigazgatási bíróság fölmentette őt az utadó alól ezzel a megokolással:

Az 1890-ik évi utadó-törvény mentesíti az utadó alól a háromszáz forintot meg nem haladó fizetésű tanítókat. A tanítók kifejezés pedig gyűjtő fogalomnak felel meg s mind azokra hiterjed, a kik hivatásszerűen tanítással, oktatással foglalkoznak, tehát úgy a tanítónőkre és nevelőnőkre, mint az óvónőkre is. Több rendbeli törvényünk rendelkezéseinek egybevetése kétségtelenné teszi, hogy mindazokban az esetekben, melyekben különleges intézkedések a nőket nem zárják ki, a tanítók kifejezésnek szoros értelmezése mellett is e fogalom alatt a tanítónőket, illetőleg nevelő és óvónőket is kell érteni. Minthogy pedig a panaszos évi fizetése 309 frt, az ítélet rendelkező részében ki kellett mondani, hogy az utadó-törvényben engedett mentesség őt is megilleti.

* **Csalás dróton.** Furfangos csalást kísértelt meg egy debreczeni vaggongyári alkalmazott: Kása János. Táviratot adott fel Gyálókay budapesti r. tanácsos címére, melyben Gyálókay Sándor név alatt, ki a r. tanácsos testvére, sürgőnyileg 30 trtot kér, mert átutazóban kifogyott a pénzből. Gyálókay r. tanácsos azonnal átlátott a csaláson s rögtön sürgőnyzött a debreczeni rendőrségnek, hogy a csalót tartóztassa le. Ez meg is történt a táviró-hiva-

talban, hol Kása éppen a pénz után kérdezősködött. A csalót átadták az ügyésznek.

* **Házeltolás Debreczenben.** Egyik reggeli lap egy házeltolásról emlékezik meg, melynek színhelye a vasuti állomás lenne. Ott van valami rossz viskó s ezt a m. kir. állam vasut mérnöksége elakarja úgy amerikaiisan tolatni. Hát ezt a dolgot mi annak idején már megirtuk és pedig azzal a kommentárral, hogy a viskó eltoltatása éppen tiszser annyiba fog kerülni, mintha csak ugy közönségesen lebontják s újra össze takolják. Látványosság kedvéért tisztán pénzt kidobni nem érdemes.

* **Debreczeni ménestester diadala.** Debreczen város ménestestere: Markovits Gyula diadalt aratott a szegedi gazdasági kiállításán. Ő vezette fel Debreczen város lovait s ezzel a vezetéssel annyira meglepte az országon minden részéből elősereglett gazdákat, hogy azok körülfogták s egymásután kérték fel rá, hogy az ő lovaikat is vezesse fel. Markovits Gyula szívesen engedett a kérelemnek s a felyezetett lovakkal gyönyörködött dolgokat produkált. A gazdák hálájuknak, elragadtatásuknak és elismerésüknek egy ezüst névjegy tartóval adtak kifejezést, amelyet ünnepélyességgel nyújtottak át Markovits Gyula ménestesternek.

* **Keleti kiviteli ügynökség.** Ez a hangzatos címe annak az ismeretlen társulatnak, melynek Révész Emil Debreczenben, mint képviselője szerepelt. Már napok óta itt van s a Bika szállodában lakott. A kiszolgáló személyzet nagyon elegáns urnak ismerte Révész Emil urat, a »Keleti kiviteli ügynökség« képviselőjét, ki csinos ládákkal és dobozokkal járta be a város előkelőbb helyeit. — Finom külföldi szivarokat és cigarettákat árult a képviselő ur s ugy látszott, hogy ez az elég jól jövedelmezett neki. A finánczok azonban, kik nem szokták megtűrni, hogy a hogy a magyar kincstár monopoliumát valaki bitorolja s való s á g o s k o n k u r r e n t i á t csináljon neki, — megtudták a Révész manipulációját s rendőri asszisztencia mellett lefoglaltak nála vagy ötödfélezer illatos cigarettát s néhány száz szivart. Révész ur lármásan protestált az erőszak ellen, de mit sem használt. Nem volt tehát mit tenni, mint elcsapatással fenyegetve az egész debr. hivatalos világot, Pestre utazni — de cigarettái és szivarai hátrahagyásával.

* **Modor a postán.** Panaszok érkeznek hozzánk egyik-másik postai alkalmazottnak a közönséggel szemben használt goromba modora miatt. Hogy a panaszok a legtöbb esetben indokoltak, azt mindnyájan saját tapasztalatból tudjuk, bár nem lenne méltányos egy-egy postai alkalmazott — esetleges udvariatságát nagy bűnnek deklarálni. Foglalkozásukkal jár az idegesség. Az azonban, a mi legközelebb törént a postai levélkiadó irodában, nem egyszerű udariatság, hanem ószinte szóval; k o m i s z s á g. Többen állottak ott, kik a napi postára vártak. A rendes kiadási idő jóval eltelt s jogosan sürgettek az illető alkalmazottat, ki a leggorombább módon válaszolt s olyan szóval utasította ki a várakozókat, melyet nemcsak szalonokban, de ember-társainkkal szemben sem szoktunk használni... Hát azt a bizonyos »kuss!!« szót — véleményünk szerint — tartásuk maguknak a postások; a közönséggel szemben pedig próbáljanak egy kissé más modort használni.

* **Felismert tolvaj.** Sipos Zsófi csavargó cseléd örök időkre ki van tiltva Debrecznből. A kitiltást azonban nem nagyon veszi komolyon s ha csak szerét ejtheti be-be szokott nézni. A multkor is itt volt s ellopta volt háziasszonyának a ruháját a bennelevő 1 frtyi pénzzel együtt. A káros asszony azonban felőhmerge Sipos Zsófit a piaczn s rögtön elfogatta egy rendőrrel.

* **Baltázár,** az ügyes magyar bűvész tegnap bucsuzott el a debreczeni közönségtől, mely az utóbbi két előadás alkalmával rendkívül nagy érdeklődést tanúsított. Baltázár megmutatta, hogy az idegen bűvészek, kik felülmulhatatlanoknak hirdetik magukat, — messze mögötte állanak. Expozicziói bámulatoz merészek; az ember majdnem minden egyes száznál kételkedni akar a kivihetőségben, pedig Baltázárnak minden a legpompásabban sikerül. Olyanok, a kik a bűvészet mestersegében némileg jártasak, még nagyobb élvezetet találnak előadásában, mely a megszokottól egészen elüt. Örömmel konstataljuk, hogy Baltázár Debreczenben a legnagyobb sikert aratta.

* **Vesztett macska-marás.** Széplaki R. ujhéértői 11 éves leányt egy vesztett macska bal alsó-lábszárán súlyosan megmarta. A leányt gyógykezele végett felszállították a budapesti Pasteur-féle intézetbe.

* **Rablással gyanúsított cigányok.** Vakmerő rablást követtek el e hónap elején Egyeken eddig ismeretlen tettesek. A rablás elkövetésével egy cigány karavánt, a Rostas familiával élén gyanúsították. A hírneves bandát a csendőrök be is hozták e hónap 9-én a debr. kir. ügyészség fogházába. A megtartott vizsgálat azonban ellenük semmi pozitív bizonyítékot nem tudott felmutatni, a miért is a rablás elkövetésével gyanúsított cigányokat tegnap szabadon bocsátották.

* **A bódé lakói.** A rendőrség tegnap este razziait tartott, melyen több közvesztélyes csavargót kerített hurokra. A régi kórház melletti fabódében voltak bezárasolva Varga Márton és Márkus Mihály ismert csavargók is, kik már régóta a bódét vallják házi tűzhelyüknek. Most a börtönben vannak.

* **Botrány a Hatvan-utcán.** A Hatvan-utczára minden további lelkifurdalás nélkül ráfoghathatjuk, hogy az a botrányok utczája. Ott ugyanis nap-nap után akad oly részeg alak a ki fényes nappal égbekialtó skandalumot csap, — Tegnap M a n d e l Márton csavargó üvöltözött mint egy sakal. Majd később egy kollégáját vert úgy meg, hogy azt lepedőben kellett haza szállítani. A rendőrök végre a központra szállították Mandel urat, a ki ha mamorát kiusssa mindenesetre példás büntetésben részesül.

* **Véres pisztolypárbaj** volt a főváros határában lévő cinkotai erdőben, áldozata egy fővárosi tanár, Ormai Jenő, aki a napokban egy kávéházban összeszólalkozott Bukovszky Géza II. éves joghallgatóval. A szóváltásból verekedés lett. Ormai másnap kihivatta ellenfelét s fegyveres elintézésben állapodtak meg. A párbaj szigorú feltételekkel volt megvívandó. Háromszori golyóváltás, ha nem történik sebesülés, utána karddal végkimerülésig. A felek tegnap álltak szembe a cinkotai erdőben. Bukovszky mindjárt az első golyóváltásnál mellbélte Ormait. A golyó a szerencsétlen ember tüdejét járta át. A sebesült tanárt kórházba szállították.

* **Tűz-riadás.** Folyó hó 10-én éjjel nagy ijedelmet okozott Eperjesen a »Fekete sas« városi vendéglő tetőzetének kigyuladása. — Ugyanez épületben van a szép városi színház is s az a pompás díszterem, melyben a kitűnő

»Széchenyi« kultur-egylet« felolvasásait szokta tartani. A tűzoltóknak szerencsére sikerült a tűzet lokalizálni, s mely a padlason elhelyezett villamvilágítási transformistorból eredt. A ijedelmet növelte az, hogy a város összes villamlámpái kialudtak.

* **Korotnai kiszabadult.** Régen nem volt olyan érdekes bűnpör Budapesten, mint az, amelyiknek szomorú hőse Korotnai Árpád dr., a főváros negyedik kerületének tisztiorvosa volt, a kit tudvalevőleg 1897. nov. 4-én letartóztattak, mert megrabolta egy gazdag pacienseit, a ki éppen halálos ágyán feküdt. Néhány hónappal később negyedféleli börtönre ítélték az orvost, a ki azóta a gyűjtőfogházban volt. Tegnap töltötte ki büntetésének kétharmad részét s mint jómogaviseletű rabot feltétlenül szabadon bocsátották. Korotnai Árpád ma délelőtt megfordult a főkapitányságon s kötelességszerűleg bejelentette, hogy a Vadász-kürt-szállóban fog lakni. Ha lejár a negyedfél éve, valószínűleg Amerikába vándorol, hogy ott új életet kezdjen.

* **Mozgalom a párisi világkiállítás ellen.** A párisi világkiállítás ellen ép úgy, mint a külföldön, nálunk is mozgalom indult meg. Már eddig is igen sok kiállító vonta vissza bejelentéseit azzal az indoklással, hogy a Franciaországban uralkodó zavaros viszonyok veszélyeztetik a kiállított tárgyakat. Különösen sokan vonták vissza bejelentéseiket azok közül, a kik nagytertekü egyházi vagy családi műkinceseket akartak a párisi kiállításra küldeni. Az esztergomi székeskáptalan, mint a Hircsarnok írja, visszavonta a kiállításra tett bejelentését, mert milliókat érő műtárgyait nem teszi ki az elveszés veszélyének. — A rendezőség mindenképen igyekezett kapacitálni a káptalant, hogy engedje át a remek műtárgyakat, de a káptalan legfeljebb csak a műrecek fényképeit hajlandó a kiállítás számára átengedni.

* **Osztrák és magyar bank fiók Kínában.** A Shanghaiban székelő cs. és kir. főkonzulátus jelentése hangoztatja, hogy fölőtte szükséges volna Kínában »osztrák magyar bankfiók«-ot létesíteni. A Kínában fennálló bankok közül csak a Banque Russe áll összeköttetésben a monarchia egy bankjával míg a többi ottani bankok csak londoni, berlini vagy párisi fiókjaik közvetítése mellett dolgozhatnak a bécsi piacczal. Ez a helyzet nagyon megnehezíti és megdrágítja az üzleti összeköttetést, mert azok a bankfiók az osztrák és magyar érdekelteket — nem részesítik olyan figyelemben, mint az illő nemzetbeli kereskedőket. A főkonzulátus úgy vélekedik, hogy a javasolt bankfiók az illető pénzügyre nézve jövedelmező vállalkozás volna, mivel Kína kereskedelme szemlatomást fejlődik.

* **Tüntetések a Dreyfus-ügyben.** A budapesti rendőrség ma a következő kommunikét adta ki:

Egyes lapokban az a hír jelent meg, hogy tegnap este többen, különösen egyetemi hallgatók, az Andrassy-uton, illetve a francia konzulátus előtt tüntetést rendeztek.

Ez a hír nem felel meg a valóságnak. Tüntetés egyáltalában nem volt, de még kíséreltet sem tettek arra.

* **Találtatott egy kis láncz egy szivvel.** Tulajdonosa átveheti d. u. 2 óra tájban Domb-utczá 7. sz. a.

LEVELEK.

A legmagyarabb város.

Valahonnan, egy erdélyi zugból vendégem érkezett a minap.

Amolyan maga tüzetől táplált, jó magyar ember volt, ki oda-jenn csak bocskoros móczokkal beszél s persze roppant módon bizik a maga fájában. Különösen rólunk, Debreczentről tart sokat. Godolom, csak olvastott eddig rólunk.

Az állomason vártam.

Üdvözöltük egymást. Mellettem jobbról öt bécsi vigecz, balról két gyakorlatról lemaradt bakatiszt volt. Felesleges mondani, hogy németül gargyogtak... Az én vendégem meglepett arcot vágott, de nem szólt semmit.

Szolid emberek lévén, a kis vonaton iparkodunk bejutni. Egy vendéglő előtt ugrottunk le. Nevét nem árulom el, hiszen véletlenül más is lehetett volna hozzá hasonló.

Étlapot kértünk. Az étlap egészen dualisztikus. Két részre osztott lap, de az első részén német a szöveg.

Az én vendégem panaszkodni kezdett, de még mindig szeliden.

Aztán beszélgettünk. Elmondta, hogy az ő főispánjuk utban van, mert dühös Tiszapárt volt. Azután most volt náluk népgyűlés a Henczi-ügyben s ugyancsak határozott hangu levelet intéztek kedves képviselőjükhöz, melyben föl-szólitják, hogy a Henczi-ügyben választói véleményet tolmácsolja.

Beszéltünk aztán még sok mindenről.

Közvilágításról, mely idegen kézben van, Ifjuságról, mely nagy előrehaladást tett már a megalkuvás tudományában. Polgárságról, mely visszavonul. Inteligenciáról, melynek a sáp az Uristene. Vezetőkről, kik félrevezetnek. Nagyszájuakról, kik avval áttatnak, hogy mi derek hazafiak, jó magyarok vagyunk.

Beszélnék neki mindarról, miről nem tud a jóhiszemű idegen. A mit mi érünk nehéz fájdalommal: mi, kik hiába harcolunk a tisztesség mellett. Tudja Isten, én hallgattam volna.

De ha olyan bolond a természetem, hogy félrevezetni senkit sem tudok.

Talán jó lett volna elámitani az én lelkes vendégemet, de lelkiismeretem nem engedte.

Helyesen. Legyen egyszer vége annak az üres hitnek, hogy mi lelkes, jó magyarok vagyunk. Tudja meg mindenki, hogy a mi összes érdemünk a m u l t, melyhez olyan hűtelenek lettünk... Talán ha elvesztjük a régi becsületet, jobban fogunk vigyázni a becsületre?...

Talán ha idegenek világosítanak fel gyorsabban felismerjük a hanyatlást?... Igy gondolkozik az én csalódott erdélyi vendégeim is és adja Isten, hogy igaza legyen neki — és nekünk is.

Egyház és iskola.

Tanfériu kintetése. Nyitráról írják: Libertiny Gusztáv kir. tanácsos, Nyitra vármegye kir. t. felügyelője kedden ma ünneplő tanügyi működésének harmincz éves jubileumát. A nyitravármegyei tanítótestület ez alkalomból nagy ovációt rendez a jubilans tiszteletére. Az ünnepen részt vesz a város és a vármegye közönsége is. Délelőtt 11 órakor a vármegyei tantestület Thuróczy Vilmos cs. és kir. kamarás, főispán elnöklése alatt díszközgyűlésben üdvözli a jubilans tanfelügyelőt, a kinek érdemeit maga a főispán méltatja. — Közgyűlés után a különböző küldöttségek tisztelegnek, többek közt a Felvidéki Magyar Köz-művelődési egyesület is, a melyet Janits Imre orsz. képviselő vezetése alatt küldöttség fog képviselni, a melynek tagjai: Zongor József-Nyitra városi plébános és Clair Vilmos egyesületi titkár. — Délután a szigeten díszbezd négy száz terítéssel. A jubileum napján Emléklap is jelenik meg, Erdélyi Lipót szerkesztésében, a melybe a közélet számos előkelő

tagja irt emléksorokat, köztük Deák Alajos Maros-Torda, Papp Sándor Veszprém, Józsa Antal Gömör, Scossa Dezső Heves, Tóth József Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, dr. Ruzicska Kálmán Zala, dr. Verédy Karoly Budapest, Stáhl György Győr, Bereczky Gyula Turóc, dr. Paczéri Károly Nógrad, Csánky Viktor Hajdu, Klement Ferenc Arva, Plachy Bertalan Pozsony stb. tanfelügyelők, továbbá Thuróczy Vilmosné csillagkeresztes hölgy, dr. Thuróczy Karolyné, Janits Imréné, dr. Gyürky Geyza, Péterffy Sándor, Thury Zoltán, Gyertyánffy István, Lidérek Ábrahám és mások.

Felhívás. A magyar prot. irodalmi társaság f. évi szeptember hó 20-án városunkban tartja közgyűlést s ez alkalomra ide fog-nak a hazai prot. egyházak egyházi és világi nagyjai s előkelőségei seregleni. — Városunk régi hírnevéhez méltó, hogy vendégeinket tőlünk telhetőleg szívesen fogadjuk s mindenek előtt szállással lássuk el. Bizalommal fordulok a vendéglátó nagy választmány megbízásából városunk művelt közönségehez az iránt, hogy vendégeink részére szállásukat felajánlani s elhatározását hozzám naponta d. e. 9-12., d. u. 3-6 óráig a városban katonai ügyosztályban tudatni méltózzassék. Ha pedig valaki óhujtana ugyan szállást adni, de ebben bármily okból gátolva van, szíveskedjék az elszállásolás céljaira szolgáló adományait szintén hozsal juttatni s én azt hírlapilag nyugtázom. Az elszállásolás szept. hó 19. és 20. napjaira lesz szükséges. — Olah Károly az elszállásoló bizottság elnöke.

A magyar protestáns irodalmi társaság debreczeni nagy gyűlése alkalmából Kiss Áron püspök ur 3, Lestyan Adorján ur, dr. Kereszi Zoltán ur 1, Komlóssy Arthur ur 1, Mayer Janos ur 1, öz. Mocsy Józsefne urhölgy 1, Bernáth Elemér ur 2 és Kozma László ur 4 vendég ellátására vállalkozott; Lestyan Adorjáné, szül. Okolicsányi Ilka urhölgy 6, Herdliczka Béla ur 2, Kovács Mihály ur 5, Benyáts Emil ur 4 és Medgyaszay Sándor ur 4 koronát adományoztak. Morvay Sóter és Kovács János urak pedig 1-1 fogatot ajánlottak fel; miért is fogadják a bizottság szíves köszönetét.

A magyar protestáns irodalmi társaság f. hó 20-án tartandó nagy gyűlésén részvételüket f. hó 10-én estig a debreczeni tagokon kívül a következők jelentették be: u. m. Kótai Imre lelkész Duna-Szent-György, Hatvani Pál lelkész Gyulaj, Szép Ferencz lelkész S. Alja-Ujhely, ifj. Székely József ev. ref. hitoktató Budapest, Racz Gyula lelkész N.-Halász, Gulyás Lajos lelkész Kisujszállás, Soltész Farkas lelk., Tetélen, Szabó Aladar lelkész Apagy, Szalóczy Pál lelkész T.-Valk, Czecz András lelkész Zsércz, Baráth Imre lelkész-tanító Berczel, Magyarósi István lelkész Zilah, Dókus Gyula S.-A.-Ujhely, Dókus László megyei főjegyző S.-A.-Ujhely, Fenyves Endre kir. járásbíró Székelyhid, dr. Szabó Aladar tanár Budapest, Krüzei Bálint jogtanár M.-Sziget, Lányi Sándor tanár M.-Tur, Szabó Béla lelkész Igazfalva, Szabó János esperes H.-M.-Vásárhely, Juhász Mihály főgondnok H.-M.-Vásárhely és Somogyi Lajos lelkész Bekés-Sámsónról. A jelentkezők névsora folytatólag közölik s felkértek a város művelt közönsége, hogy azon jelentkezőket, kiket magukhoz elszállásolni kívannak, a városi katonai ügyosztálynál mielőbb megjelölni méltóztassanak. Olah Károly az elszállásoló bizottság elnöke.

IRODALOM.

A Basedon betegség és sikeres orvoslása új-tátrán 82 eset kapcsán. E czímen vettünk egy értekezést, melyet a magyar halneológiai egyesület 1889 évi kongresszusán ez évben Dr. S z o n t a g h Miklós adott elő. — A Basedon-betegség viszonylagosan ritkán előforduló bántalmak közé tartozik s leginkább Angliában és Észak-Nemzetországban fordul elő. — A nőknél 5-6-szorosa gyakoribb, mint a férfiaknál. Emlékeztet az idegbajra és ezzel össze is szoktak téveszteni. — Az agynak a betegségét képezi, lesóványodás és a szemek rangaózásával kapcsolatosan jelent-

keznek, de legtöbb esetben láz nélkül jelentkeznek. Veszedelmés természetét korán felismerték az orvosok és orvoslása nehéz, e czélból az Új-Tátrai a 1000 m. tengerfeletti magasságnak megfelelő alhavasí klímán levő sanatoriumban a v i z g y ó g y m ó d és elektrotherapia együttes alkalmazásával a szerző igen szép gyógyulási eredményt ért el.

A könyv végén az előfordult esetek vannak felsorolva.

Az érdekes könyvet, mely Hornyánszky cs. és kir. udvari könyvkereskedő kiadásában jelent meg, ajánjuk t. olvasóink s az olvasók szíves figyelmébe.

Tudomány, irodalom, művészet.

A regény műfaja.

Irta és felolvasta **Csengey Gusztáv**, az eperjesi közös — ev. és r. kath. — tanári körben.

(Folytatás.)

Ezzel a költemény visszajut a cselekmény kiinduló pontjához.

Miután Odüsszeusz előadását a királyi udvarban figyelemmel hallgatták, gazdagon megajándékozzák s egy hajóval utra bocsátják. Ithaka szigetéhez érve az alvó Odüsszeust kiteszik egy öbülbe. De Pozejdon haragjában oly ködöt bocsát a szigetre, hogy Odüsszeusz nem ismer rá. Most Athené jön segítségére, eloszlatja a ködöt, elmondja neki, hogy álljon bosszút a kerőkön; aztán vén koldus agkjában utnak indítja hazafele.

Legelőször Eümeoszsal a hü disznópásztorral találkozik, ki szállást ad neki konyhájában s megvendégli.

Ez alatt Telemakhos is hazatér. Athené intésére kikerüli a ralesó kerőket. Társait előre küldi, maga pedig Eümeoszhoz tér be, hogy ezzel adjon hirt atyjának.

Apa és fiu találkoznak. Odüsszeusz fölfedezi magát fiának s közli vele bosszútervét.

Eümeosz visszajő a királynétől s hírül hozza Telemakhosnak, hogy a kerők lesnek rá. A fiu tehát titkon hajójában megy haza. Odüsszeus szintén hazaindul. Otthon a koldust megvetően fogadják, gunyolják, sértegetik, de Penelope beszélni akar vele s ő estére tüzi ki a találkozást.

Penelope a véghatározatot sürgető kerőket nagy nehezen megnyugtálja és miután ezek az est beálltával lefeküsznek, a találkozásra indul.

Ezalatt apa és fiu fegyvereket visznek föl a felső szobába s ott elrejtik holnapra. Odüsszeusz most elküldi fiát, mert eljött a találkozás ideje. Penelopé előtt még most nem fedezi föl magát, de mint Odüsszeusz ismerőse sokat beszél róla s felújítja a feleség szívében a régi emlékeket Penelope vendégül marasztja s öreg cselédjére Eüriklejára bízal hogy gondot viseljen rá. Az öreg cselédszszony ráismer urara s már-már elárulja, de Odüsszeusz hirtelen befogja száját.

Eljött az elhatározó pillanat, Nagy lakome készül új hold ünnepére. A kerők kicsapongó jó kedvükben csonttal dobálják a koldust. Penelopé most ijj-versenyre hívja fel őket. Behozatja ferje erős ijját, mely a csodás óskorból származott s felszóítja a kerőket, hogy próbálkozzanak meg vele. — Azok sorba próbálják, de egy se tudja felhuzni a hirt s előöni a nyilat. Ezalatt Odüsszeusz kívül megismertette magát, bezáratja az ajtókat, aztán bemegy, kéri, hogy engedjék meg neki is a próbát. A próba sikerül, a koldus czélbatalál.

Ezzel a legbátrabb kerőt Antinooszt véve czélba lelővi s megismerteti magát. Nagy rémület támad s Eurimakhosz kegyelemért esedezik. De Telemakhosz lehozza a fegyvereket és már most elkezdődik a harc. Csak a dalnokot és Medont kimélik meg. Azután kihordják a holtakat a teremből.

Penelope, ki itt nem volt jelen, elősiet, hogy lássa, mi történt. Odüsszeusz megismerteti magát vele s igazolja személyazonosságát s már most Penelopé holdog. A megölt Antinoosz apja még egy lázadást pró-

bál támasztani Odüsszeusz ellen, de ez leveri s azután békeben uralkodik Ithakában. Ime ez rövid meseje a 24 énekből álló Odüsszejának, mely későbbi kalandos regények és typusa.

A keleti népeknél, despotai államszervezetük tarsadalmában csak ilyen csodaszzerű epikai költemények tudtak kifejlődni.

Elbeszélések eposzok, vagy legalább epikai természetűek. A felsőbb, emberfölötti hatalom isteni lényei nyulnak bele az emberi cselekvés bonyodalmaiba s inézik tetteit. Hinda-eposzok: Moha-Bharata, Ramajana, Perzsa: Sah-Name.

Keleten azonban később az Izlam nagyot változtottat az ie eni lények é az emberek egymáshoz való viszonyán. Mohamed vallása egy istent hirdet, még pedig a monotheismus legszigorubb formájában.

Ez sok tekintetben megváltoztatta Kelet egész világnézetét s költészetét gyökerestől átalakítja.

A fátum megmarad ugyan, de az istenek eltűnnek, vagy alárendelt daemonokká lesznek. Nincs többé önálló, intező hatalmuk, ellenkezőleg bizonyos eszközök segítségével az ember teljesen hatalmába keritheti őket. Ebből a felfogásból származik a v a r á z s l ó.

A keleti képzelet aztán e megváltozott felfogással újabb meséket teremt, melyekben az elbeszélés mindinkább elvalik a történet valóságától, sőt a hagyományok mondáitól is. A képzelet alkotja meg nemcsak az elbeszélést, hanem szereplőit is. Itt-ott feltűnnek ugyan még a történet való alakjai, de a hozzájuk fűzött mese bonyodalma egészen költőt, tisztán a képzelet terméke.

Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

Kisipari szövetkezetek óvadék letétele szállításoknál Nagy akadályát képezte a kisiparosok közszállításokban való részvételének az, hogy a szükséges, több esetben magas összegű óvadékok letenni, nem voltak képesek. A belügyminiszterium f. é. 36,330 számú rendeletével igyekszik ez akadályt elhárítani, a meennyiben a kisipari szövetkezeteknek, ha az iránti kérelmeket kifejezik, esetről-esetre megengedi, hogy a közszállításoknál az óvadék a beszállított cikkek után esedékes kereseti összegből megfelelő részletekben vonassék le. Debreczen 1899 szept. 6. Kereskedelmi és iparkamara.

Budapesti gabonatözsde.

Szept. 10.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	kilós	Ar 100 klg.		100 kilogramm
		frttól	frtig	
Bánsági	76	8.25	8.35	80
"	77	8.35	8.46	81
"	78	8.45	8.55	82
Tiszavidéki	79	8.50	8.65	83
"	76	8.25	8.55	80
"	77	8.35	8.50	81
Pestvidéki	78	8.45	8.40	82
"	79	8.50	8.60	83
"	79	8.20	8.30	80
Fehérmegyei	76	8.25	8.45	81
"	78	8.35	8.45	82
"	79	8.45	8.55	83
Bácskai	76	8.50	8.55	80
"	77	8.55	8.65	81
"	78	8.40	8.50	82
Északmag	79	8.45	8.90	83
"	78	8.50	8.55	80
"	79	8.55	8.65	81

	Min. hekt.-ben	Arkilogram
Rozs elsőrendű	uj 70-72	6.55
" másodrendű	"	6.45
Árpa takarmánynak	" 60-62	6.45
" égetni való	" 62-64	6.25
" serfözdei	" 64-66	6.60
Zab	uj 39-41	5.40
Tengeri bánsági	uj	4.85
" más nemű	"	0.00
Repce bánsági	"	11.30
Köles	"	4.15

Kö...
gyar els...
kgm fe...
kg. suly...
Fiatalk...
kr. Fiat...
43/2-4...
sulyban...
Se...
napján...
felhajt...
litatott...
hizott

Az...
hugának...
be jutott...
Ginához...
Egy...
tás hoz...
levél. Be...
urnője s...
volt, kev...
inkább...
levél ut...
keze res...
E p...
egész er...
levél me...
tanom !...
Erő...
—
még. Ván...
Mehet !...
A f...
tartottam...
Már a h...
Mi lehet...
nyugtató...
galom ?...
Rok...
tilthatná...
sorsáról...
akármily...
Izge...
-Ed...
Csa...
Dolga...
idő ut...
mint h...
hogy...
utunkb...
bernek...
visszak...
légy !...
Vag...
el sem...
náltuk...
előtt !...
Csa...
az emb...
te a vi...
hunk ve...
lenség...
ne rias...
uak és...
ó a vá...
csak rá...
kérem...
Csak...
lemmel...
Csó...
Igy...
szóra ez...
Mert nem...
astán né...
marja m...
mig az a...
zavarodik...
Az...
tette, me...
elköveth...
Föl...
mind rár...

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Szept. 9. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgm felüli — kr. Közép pkin 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban) Fiatal közép (paronként 251—320 kg. 42—43 kr. Fiatal könnyű paronként 240 kg. sulyban 43 $\frac{1}{2}$ —44 krig. Szerbiai: Nehéz pkin 260 kg. sulyban 42 $\frac{1}{2}$ —44 krig.

Sertéslétszám: 1899. évi szept. hó 9. napján volt készlet 39337 darab, szept. 10. felhajtattott 223 drb, 1899 szept. 10-én elszállított 490 db. 11-ére maradt 39070 db. A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

CSARNOK.**Két daczos lélek.**

Az őrnagy ur hetenkint háromszor irt fugának. Düh fogott el, valahányszor eszembe jutott Muki sógor, hisz ő általa jutottam Ginához.

Egy izben magam vettem át, amit a postás hozott. Romocsa Nep. János urtól is volt levél. Behívtam a cselédet, hogy átadjam neki urnóje számára. Fiatal, szelid szemű lány volt, kevés szavu és lassu természetű. Annál inkább feltűnt, hogy most elénken kapott a levél után s mint a boríték irását fölismerte: keze reszketni kezdett.

E pillanathan a rég felkeltett gyanu egész erővel támadt rám. Ah! Hátha ez a levél megmond mindent? — Vissza kell tartanom!

Erővel megőriztem higgadtságomat.

— De hisz a nagyságos asszony alszik még. Várjunk vele. Majd átadom neki magam. Mehet!

A levelet kivettem a lány kezéből. Itt tartottam akkor is, mikor magam maradtam. Már a huszadik levél ez, mely Frágából jött. Mi lehet benne? Halálos ítéletem? Vagy meg nyugtatás, hogy az alattomos vádaskodás rágalom? Ha úgy volna!

Rokon kezeirása ez s a nőnek szól. Ki tilthatná, hogy felbontsam, a mikor két ember sorsáról van szó? Meg kell tudnom a valót, akármilyen is az!

Izgatottan téptem le a borítékot, »Edes, drága Ginám!

Csak még nebány napig légy türelemmel. Dolgaim már bevégeződnék és olyan hosszú idő után végre karjaimba zárhatlak újra. A mint haza érek, egész erélyjyel hozzá látok hogy minden akadályt elhárítsák, a mely utunkban áll! Főldözölalak annak az embernek, hogy czélt érjünk: de most már visszakövetellek, — hogy igazán az enyém légy!

Vagyonunk immár van — nem veheti el semmiféle törvény. Ezt mi jól megcsináltuk. És nőmmé tesznek Isten és ember előtt!

Csak bizd rám: majd elbánok én azzal az emberrel. Még szerencsénk, hogy ő kezdte a viszálykodást. Könnyebben boldogultunk vele, mint hittem volna. Sok kellemetlenségnek nézel elébe, edes Ginám, de ez ne riaszson vissza. Vége a nyomorgásunknak és véget ér ferde helyzetünk is. A mint ő a válópört megindítja — és erre majd csak ráveszem — azonnal áthelyeztetésemet kérem. A feltételeket aztán mi szabjuk meg. Csak okosan, — nagyon okosan, és türelemmel!

Csókol, ölel milliószor a te mindened Muki.

Igy ni! Hahaha! Ez volt a levél. Szórol szóra ez. Elolvastam kétszer is, háromszor is. Mert nem hittem a szemeimnek és elolvastam után még sokszor, hogy minden szava belemarja magát agyamba s ott égessen, gyötörjön mig az a hiszékeny, becsületes férj meg nem zavarodik.

Az első órában képtelen voltam mindent, mert meggondolatlan minden perczen elkövettem volna...

Főlvettem a kérdést: nem volna-e jobb mind rám, mind erre a nyomorult asszonyra,

ha két pisztolylövéssel kionsonnánk ebből a gyalázatos életből...

Ujra elmentem Klotildhoz. Hiába ő benne biztam egyedül. Könyörögtem: mondjon el mindent, a mit tud, ne k.méljen többé, hadd halljam, mit mond az egész város, a megye az én házasságomról!

Es meg kellett tudnom, hogy Gina nem is rokona az őrnagy urnak, még csak távoli rokona sem! Régi szeretője, a kit, mint szegény hivatalnok özvegyét, a nyomorból mentett meg. S engem szemeltek ki arra, hogy a tisztí biztosítékot megszerzezzék s végre házasságra léphessenek...

Szedült velem a mindenség. Mellékutczákon át, hogy emberrel ne találkzzam, rohantam haza.

Egyenesen Ginához léptem be. Még mindig az ágyban hevert, pedig már délfele járt az idő. Most fölriadt s a mint feldult arczaomat meglaita, sikoltva szökött ki a nyoszozajából.

— Mi lette? Mit akar? Jaj! Félek öntől lélek! Ez a halálos félelem volt legigazabb árulója. Leült az ágy szélére, fehér lábai reszketek és meztelen karjait görcsösen összehuzta beblén.

Zavarba hozott e rémrés ijedelem. Védtelen volt ez a bűnös asszony s én készen rá, hogy lelőgök fekete hajával egy perc alatt megfojtsam.

Visszatántorodtam a kerevetre. Az indulat elvette hangomat. Már nem tudom, hogyan történt, de szánalom fogott el, a mint gyönyörű idomait megpillantottam.

Előttem gubbaszkodott az a nő, a kiért főldözölalak mindent, a mit halandó csak főldözölhat: egy lányt aki tán mégis szeretett, boldogságomat, életemet, mindent! Előttem remegett most gyávan, megfosztva zománczától, varázstól, melylyel oly pokoli tervvel meghódított és rabjává tett! Előttem szepegett az egykor bájos Gina, gyermekkori játszótársam, halaványan és félve tő'em, mint bírjától a ki hóhérja lehet...

— Mit akar tőlem? Ijedezett már folyvást. — Hagyjon el! Ugy sem szeret már.

— Ne beszéljünk szerelemről! Kezemben a bizonyíték: kit szeret ön? és kit szeretett mindég?

— Levél? Ah! És ellopta a levelemet? Vakmerőn talpra állt és felém lépett.

— Egy szót se! Üljön le! Mindjárt meghallja, mit akarok.

Gina meghuzta a csengőt. De mielőtt a cseléd benyithatott elrekeszeltem az ajtót.

— Gyalázatos! Itt a szeretőjének a czinkos társának a vallomása, Megölöm őt! És ön — ki a házamból!

S a levelet szeme közé csaptam,

Ez volt hát a házasságom.

Egy pisztolylövés még, melyre örökre megsántult Romocsa Nep. János őrnagy ur s a válópör, mely elvitte vagyonom nagy részét: ez a finale.

Még most se volt elég.

Enyhet nem adó hosszú utazásból hazatérve: megpróbáltam, hátha új életet kezdhetek még? Sorba meglátogattam az ismerősöket. És utam elvitt a Baróthy-házba is. Dölyfős gazdája már meghalt és Klotild árván maradt. Gyászba öltözve, bánatos arczán igéző mosolylyal sietett elém. És első szava mégis vigasz volt.

— Ha nem lehetünk együtt boldogok, legalább nem bánt már a tudat, hogy mással boldogtalan. Mennyi kint szenvedtem, amíg őnt a derék embert, ilyen gyalázatos törben tudtam, És en miattam, én miattam! Bocsásson meg. Most, mikor már minden elmúlt: most kérem a bocsánatát!

Megenyhülve tértem haza. Mintha új remény, új életvágý támadna bennem.

Egész éjjel nem bírtam aludni. Folyvást Klotildra gondoltam, Hisz, a mi elválasztott tőle, az csakugyan a megtorlás volt. Nem a szerelem, nem az igaz, nemes szerelem, csak a mámor kötött Ginához. De méltán kellett bünhődnöm. Ab Klotild! Mi más ő, milyen szép most is! Olyan, mint három év előtt. Most is éreztem, hogy szeret s minden sze-

szélye, minden haragja daczára is csak értem élt és el folyvást... Hányan udvaroltak neki esküvőnk óta, hány kérője volt s ő valamennyit visszautasította. Hü maradt a hütlenséghez, allhatatos az al hatatlanhoz. Nemes szive jutalmat érdemel.

Vége köv.

Az énekesnő félelme.

Ha van pálya, mely számtalan eshetőséggel jár, ugy ez bizonyára az énekesnő pályája. A legnagyobb óvatosság mellett is egy meghülés elegendő, hogy tönkretége az énekesnő pályáját. Sokszor a folytonos túlerőltetés általános gyengeséget hoz létre, a mi a hangot mindenféle betegség iránt érzékenynyé teszi. Az influenzának és következményének néhány év óta az énekesnők közt számtalan áldozata van.

G. Givry kisasszony, ki ma Vezinetben (Seine-et-Oise, Franciaország) lakik, fájdalomosan győződhetett meg erről. Ez ügyben az újság igazgatója Vezinetbe küldött, hogy róla hírt hozzak. Givry kisasszonynal a legzivesebb fogadtatásban részesültem.

— Amint őn tudja uram, kezdette, az Opera-Comique első operette-énekesnője vagyok, imádom hivatásomat és egész szívemet, egész erőmet helyezem belé. Szomorú, hogy ez oly fárasztó, a legnagyobb fokig megerőltető. Sokan a faradság és elgyengülés által a betegségre hajlandóbbak lesznek. Ez volt az én esetem is.

Házibajok által, melyeknek elmondását kerülöm. már régóta erőmtől megfosztva, fáradt és gyenge voltam. Majdnem mindegyik szerződést kénytelen voltam felbontani. 1897-ben bangom gyengébb, sőt néha-néha fatyolozott lett. — 1898-ban Hayeba szerződötve a Szép Heléna, Angot a-szony leánya stb. főszerepeire, kénytelen voltam szerepeimről lemondani, meghülés következtében, a mely náthát, gégekatarrust, sőt influenzát hozott létre. Iszonyu kinokat szenvedtem mellemben, lábszáramban egész térdemig. A jobb kézizület szintén meg volt támadva és iszonyu főfájás, reuma, neuralgikus fájdalmak a végsőkig gyengítettek. Fellepésem teljesen meg volt zavarva, folyton rekedt voltam, hangom mély és tompa lett. Késéghé voltam esve, látva, hogy helyzetemen a leg gondosabb apolás sem segít. Az újságok hírei figyelmessé tettek a **Pink-pilulákra**. Mily szavakat használjak uram, hogy önnek csodálatomat kifejezzem. Hogyan mondjam el önnek örömmömet? Érzem, hogy erre képtelen vagyok. Előbb étvágyam tért vissza, azután lassankint eltűntek fájdalmaim, hangom tisztább lett, idegeim megnyugodtak s az egész test működése helyreállt. Ez eredmény oly boldoggá tett, hogy a Pink-pilulák használatát még abba nem hagyom.

E szavak után elhagytam Givry kisasszonyt, a ki felhatalmazott, hogy szavait közölhessem. Az ujra előállított vér eredményezte ezt a csodát és az idegek kevésbé izgatottak lettek. Az a Pink-pilulák czélja, melyek hasonló eredményt érnek el az összes betegségek-nél, ilyenek: az ideges izgalmak, a sápkór, a férfi vagy nő fizikai vagy szellemi megerőltetése által létrejött gyengesége. A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbbször gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 fert 75 kr. és hat doboz 9 fert. Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerárban, **Budapest, Király-utczá 12.**

Nyilt-tér.**„MARGIT“
GYÓGYFORRÁS**

Margit forrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szénhidrogén-savat, ellenben sok szén-savat, natriumot és li-hiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kiváló hatása a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz“ megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz ke- és szabad szén-savánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kö- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvostanára, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnek a „Margit“-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölé.

Mint ivóvíz

kiváló óvszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Fő-aktár:

ÉDESKUTYL ásványvíznagykereskedés

cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Olcsó kerítések! Olcsó kerítések!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára.

BUDAPESTEN, VIII. ker., Üllői ut 48. sz.

Gyárt és szállít: gép- és kézi-sodronyfonatokat, tükös sodronyt, pánthuzalt; erdők, vadaskertek, baromfi-udvarok gazdasági telkei, kertek, gyümölcsösök, szőlők stb. bekerítésére olcsó árak mellett. Nyaraló, park- és erkélyrácsokat, valamint csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat vaskeretes sodronyfonat és lovacsolt vasból; ugyancsak díszes virágágy- és gyökérkerítéseket és favédő-kosarakat. Továbbá: föld- és kavicsrostákat; szőlőbogyózó rostákat; magtároló-rostályokat; ölkorszájkosarakat; szikrafogókat; gabonaválasztó-hengereket, valamint régi választóhengereknek új sodronyköpennyel való ellátását.

Rostaszöveteket és fonatokat szelőlőrostákba.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen.

Jutányos és pontos kiszolgálás.

634

1899.

Pályázati hirdetmény.

A Debreczen sz. kir. város közkórház bő- és bujakóros osztályánál megüresedett **kisegítő orvosi állásra** mely állás évi **400 frt.** fizetéssel, lakással bent a közkórházban, fűtés, világítás és teljes ellátással van összekötve, pályázat hirdették.

Megjegyeztetik, miszerint ezen orvosi állás ideiglenes kinevezés útján fog betölteni s a kinevezett orvos állása állandósítására igényt nem tarthat.

Felhívtnak az ezen orvosi állásra pályázni kívánók, miszerint kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **f. évi szeptember 30-áig** annyival inkább benyujtsák, mert a később érkező pályázati kérvények tekintetbe vételére nem fognak.

Debreczen, 1899. aug. 28.

Gróf Dégenfeld József

főispán.

Sebesy Bassett Wilmos
idegen nyelvek tanintézete, hölgyek és urak számára

Debreczen, Városi bérház, III. lépcső, I. emelet 6. szám.

Gyakorlati tanítása az

Angol, Francia, Német és Olasz
nyelveknek.**Kitünően szervezett tanári-kar.****Állandó felügyelő a hölgyek számára.****Beiratások reggel 8 órától este 8 óráig.**

Kívánatra prospectust küldök.

Önkéntes árverés.

A Hajdu—Szt.-györgyi bérgazdaság felosztása folytán **folyó hó 17-én azaz Vasárnap délelőtt 10 órakor** ott a helyszínén, minden néven nevezendő gazdasági és házi eszközök, esetleg butorok, egy Schuttleworth-féle 10 ló erejű cséplőgép malommal, lovak, tehének önkéntes árverésen **eladóok.**

KOVÁCS GYULA vaskereskedő

Piacz-utca, a Bika szálloda mellett,

ajánlja nagy választékban raktáron levő, elősmert, legjobb minőségű

Eperjesi cserépkályháit,

melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kitüntetésben részesültek.

Jutányos árak mellett

a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosítatik.

A kályhák felállítását csakis kipróbált szakavatott állítók által végeztetem.

Ezen kályhák ugy tartósság, szépség, mint fűtőképesség tekintetében bármely külföldi gyártmányal versenyeznek.

Kész felállított mintakályhák raktáramon megtekinthetők.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.